

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Problemy współczesnego świata - socjologiczna interpretacja		brak	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Antropologii Społecznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Praca socjalna	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		3 punkty ECTS, w tym:	
Sposób realizacji zajęć		1 ECTS za uczestnictwo w zajęciach (30h)	
zajęcia w sali dydaktycznej		2 ECTS za samodzielne przygotowanie i	
Liczba godzin		zrealizowanie projektu egzaminacyjnego (60h)	
Wykład: 30 godz.		Łącznie 90h	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników 	
		Podstawowe kryteria oceny	

Ocena będzie efektem analizy całego procesu projektowego, który obejmuje:

1. Ukonstytuowanie zespołu
2. Sformułowanie problemu badawczego – określenie podstawowych pytań i przygotowanie wykazu literatury oraz źródeł
3. Po konsultacji z prowadzącym zajęcia i akceptacji problemu badawczego przygotowanie konspektu
4. Po jego zaaprobowaniu napisanie pracy o objętości max. do 35 tys. znaków (ze spacjami). Termin złożenia pracy w wersji elektronicznej – 19.01.2023!
5. W pracy oceniana będzie: konstrukcja, poprawność formalna (język, przypisy, bibliografia), poprawność analizy i wnioskowania oraz podstawa źródłowa (jakość i różnorodność wykorzystanych materiałów)
6. Każdy zespół następnie przygotowuje, w oparciu o zgromadzony materiał, prezentację.
7. Prezentacja odbędzie się i będzie miała charakter otwarty.
8. Czas trwania – 20 minut. Następnie 10 minut na pytania. Oceniana będzie jakość prezentacji, sposób jej referowania, zaangażowanie wszystkich członków zespołu, odpowiedzi na pytania.
9. Ocena końcowa będzie wypadkową ocen: za terminowość i jakość pracy zespołu, za tekst pracy, za prezentację oraz odpowiedzi na pytania.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	Prezentacja prac zespołu	Praca w grupie
	Wiedza	
S2A_W01	+	
S2A_W04	+	+
S2A_W08	+	
S2A_W09		+
	Umiejętności	
S2A_U01	+	+
S2A_U10	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

B. Wymagania wstępne

Konieczna jest ogólna orientacja w problematyce współczesnego świata, znajomość mapy świata (!) oraz umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł informacji

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest kształcenie umiejętności socjologicznej interpretacji procesów zachodzących we współczesnym świecie. Ukształtowanie rozumienia problematyki uniwersalizmu i partykularyzmu form życia zbiorowego ludzi, umiejętność analizy zjawisk w wymiarze globalnym i ich wzajemnego powiązania.

Zwrócenie uwagi na praktyczne znaczenie wiedzy o współczesnym świecie.

Treści programowe

Rewolucje globalne - skutki lokalne, czyli o kilku podstawowych wyzwaniach przyszłości (wykład wprowadzający)

Środowisko w jakim żyjemy – globalne zagrożenia i ryzyka ekologiczne

Działalność człowieka a zmiany klimatyczne i ich skutki

Woda – surowce – energia: deficyty i ich skutki społeczne

Wielkie inwestycje i ich skutki dla środowiska

Problem żywienia ludzkości

Społeczny i polityczny kontekst dyskusji wokół zmian klimatycznych

(De)globalizacja?

Różne wymiary globalizacji: ekonomiczny, polityczny, militarny, kulturowy
 Spory wokół przyczyn, przebiegu i skutków globalizacji
 Czy kres globalizacji? Pytania w kontekście trwających kryzysów i przekształceń na mapie świata
 Problemy demograficzne współczesnego świata
 Dynamika demograficzna współczesnego świata – skutki nierównowagi w wymiarach lokalnych, kontynentalnych i globalnym „Srebrne tornado” – czy czeka nas planeta samotnych, starych ludzi? Epidemie i choroby we współczesnym świecie – skutki demograficzne
 Homo vagans, czyli migracje jako wyzwanie współczesnego świata
 Typy ruchów migracyjnych oraz zmieniające się główne kierunki migracji we współczesnym świecie
 Skutki polityczne, demograficzne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe migracji
 Uchodźcy – aspekt humanitarny, polityczny, ekonomiczny oraz emocjonalny
 Życie człowieka w technopolis
 Modernizacja a kolejne rewolucje technologiczne
 Rola nauki we współczesnym świecie
 Kształtowanie się „społeczeństwa sieci” – człowiek w świecie infosfery
 Epoka trans- i posthumanizmu?
 Planeta miast, czyli gdyby burmistrzowie rządili...
 Wielkie miasta – urbanizacja, aglomeryzacja, metropolizacja
 Proces deruralizacji
 Renesans lokalizmu i regionalizmu?
 Powiedz mi: co, jak, ile i z kim konsumujesz, a powiem ci, jaki będzie świat...
 Nowe wzory konsumpcji i ich zróżnicowanie
 Konsumpcja a tożsamość
 Czy kres konsumpcji? Ile jesteśmy w stanie „zeżreć” jako ludzkość?
 Co się dzieje między ludźmi i z ludźmi?
 Co dalej z rodziną?
 Rewolucja kobiet, czyli „gdzie ci mężczyźni”?
 Nowe podziały społeczne, zmiana form życia wspólnotowego, procesy indywidualizacji i ich skutki
 Problemy kulturowe
 Dialog kultur czy zderzenie cywilizacji?
 Wielokulturowość – tożsamość – spójność społeczna
 Umieranie kultur i języków
 Świat islamu a świat zachodni – konflikt globalny czy „wewnętrzne pęknięcie”?
 Wartości azjatyckie – czy już czas na triumf?
 Czy demokracja i wartości z nią związane są uniwersalne?
 Ku nowemu ładowi politycznemu?
 Świat jedno, dwu- czy wielobiegunowy (o sile, dominacji i geopolityce we współczesnym świecie)
 Centra i peryferia – co trwa, co się zmienia (miejsce Polski)?
 Pytanie o współczesne państwo oraz procesy (dez)integracyjne we współczesnym świecie
 Instytucje międzynarodowe – ich kryzys czy nowa rola w świecie?
 Zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego
 Rewolucja populizmu – czy mamy do czynienia z kryzysem demokracji?

Wykaz literatury

Balcer A., Wóycicki K., Polska na globalnej szachownicy, Warszawa 2014
 Barlett J., Ludzie przeciw technologii. Jak internet zabija demokrację (i jak ją możemy ocalić), Katowice 2019
 Brynjolfsson E., McAfee A., Drugi wiek maszyny. Praca, postęp i dobrobyt w czasach genialnych technologii, Warszawa 2015
 Burszta W., Antropologia kultury, Poznań 1998 (rozdz. 8: Globalizacja i nowa lokalność)
 Castells M., Koniec tysiąclecia, Warszawa 2009
 Castells M., Siła tożsamości, Warszawa 2008
 Castells M., Społeczeństwo sieci, Warszawa 2007
 Connell R., Teoria z globalnego Południa, Kraków 2018
 25 wykładów o migracjach, red. M. Okólski, Warszawa 2018
 Eisman A., Odliczanie. Ostatnia nadzieja na przyszłość naszej planety?, Katowice 2014
 Fry H., Hello world. Jak być człowiekiem w epoce maszyn, Kraków 2019
 Golka M., Cywilizacja współczesna i globalne problemy, Warszawa 2012
 Globalizacja – nieznośne podobieństwo? Świat i jego instytucje w procesie uniformizacji, red. B. Krauz- Mozer, P. Borowiec, Kraków 2008 Juddery
 M., Coraz lepiej. Dlaczego świat nie schodzi na psy, Warszawa 2018
 Lindenberg G., Ludzkość poprawiona. Jak najbliższe lata zmienią świat, w którym żyjemy, Kraków 2018
 Luft S., Kryzys uchodźczy – przyczyny, skutki, konflikty, Poznań 2019
 Kissinger H., Porządek światowy, Wołowiec 2016
 Konflikty współczesnego świata, opr. zbior., Warszawa 2008

Kryzysy, katastrofy, kataklizmy. Zjawiska współczesnej cywilizacji, red. K. Popiołek, Poznań 2004
 Ostrowski M., Co nas obchodzi świat. Ściągawka na czas chaosu, Warszawa 2006
 Popkiewicz M., Świat na rozdrożu, Katowice 201
 Popkiewicz M., Kardaś A., Malinowski S., Nauka o klimacie. Mechanizmy zmiany systemu klimatycznego. Zmiany klimatu w przeszłości i obecnie, Warszawa 2018
 Robbins R., Globalne problemy a kultura kapitalizmu, Poznań 2006
 Rosling H., Fact full ness. Dlaczego świat jest lepszy niż myślimy, czyli jak stereotypy zastąpić realną wiedzą, Poznań 2018
 Ross A., Świat przyszłości. Jak następna fala innowacji wpłynie na gospodarkę, biznes i nas samych, Warszawa 2017
 Zmierzch demokracji liberalnej?, Red. K. A. Wojtaszczyk, P. Stawarz, J. Wiśniewska-Grzelak, Warszawa 2018

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
2A_W01 S2A_W04 S2A_W08 S2A_W09 S2A_U01 S2A_U010	<p>S2A_W01; Ma zaawansowaną wiedzę o naukach społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk i wiedzy potocznej, określa specyfikę socjologii jako nauki w odniesieniu do jej historii, funkcji, przedmiotu i zadań, wyróżnia obszary tematyczne socjologii wspólne z innymi dyscyplinami nauk społecznych. Zna i rozumie w pogłębionym stopniu różne podejścia teoretyczno-metodologiczne w naukach społecznych, jest przygotowany do podejmowania współpracy interdyscyplinarnej w obszarze nauk społecznych oraz współpracy z różnymi instytucjami społecznymi.</p> <p>K_W03; Ma pogłębioną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi mikro i makro, w skali krajowej i międzynarodowej w różnych kontekstach kulturowych w dziedzinie życia prywatnego, pracy, polityki, społeczeństwa obywatelskiego i in.</p> <p>S2A_W04; Zna i rozumie w pogłębionym stopniu różne rodzaje więzi społecznych o charakterze nieformalnym i sformalizowanym powstających w różnych typach grup, sieci społecznych i społeczeństw oraz prawidłowościach rządzących ich zmianą.</p> <p>S2A_W08; Zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakter wielokierunkowych zmian w zakresie różnorodnych struktur i instytucji społecznych oraz ich elementów, ma pogłębioną wiedzę o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach tych zmian w skali mikro- i makrospołecznej oraz w skali globalnej.</p> <p>S2A_W09; Zna i rozumie w sposób pogłębiony różne poglądy na temat życia społecznego, oraz wybranych struktur i instytucji społecznych wyrażane w świecie potocznym, dyskursie publicznym i naukowym, zna kierunki ich historycznej ewolucji oraz dynamikę i konsekwencje konfliktów na tym tle.</p> <p>Umiejętności</p> <p>S2A_U01; Potrafi interpretować zjawiska społeczne oraz relacje między nimi wykorzystując pojęcia z zakresu nauk społecznych i wyobraźnię socjologiczną.</p> <p>S2A_U10; Potrafi przygotować i wygłosić wystąpienie ustne w języku polskim i angielskim na temat wybranego zagadnienia z dziedziny socjologii trafnie wykorzystując wybraną perspektywę teoretyczną i metody badawcze oraz czerpiąc z dorobku innych dyscyplin z obszaru nauk społecznych.</p> <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p>
Kontakt cezary.obracht-prondzynski@ug.edu.pl	